

La tria

per *Andreu Loncà*

SER EN EL PRESENT

Llorenç Capdevila publicà un article esplèndid recordant la magnífica i poc coneguda obra en prosa de Josep Maria Planes, que, tal com és conegut en la clientela catalanista, fou un escriptor joveníssim que implosionà a la Catalunya dels anys trenta. Capdevila recordà les obres que ens han restat d'ell i es planyé que fos assassinat –ara en diríem mort en un atemptat de pistolers d'extrema esquerra– quan l'escriptor –periodista barceloní– només tenia 29 anys, en aquell moment lluminós, feraç i creatiu que tenen algunes vides. Tots comprenem amb dolor les vides segades abans d'hora. En aquell temps n'hi hagué moltes. En bona part, a Catalunya encara estem curant els traumes d'aquella dècada vertiginosa. Entenc que Capdevila imaginà què hauria pogut escriure Planes de tot el que s'esdevingué després: hauria estat un tenaç corresponsal de guerra?, hauria escrit pàgines memorables sobre l'exili?, hauria pogut escriure sobre el tardofranquisme barceloní un cop retornat a Barcelona?, hauria escrit novel·les extraordinàries? Hauria, hauria, hauria... els condicionals són relliscosos: es basen en suposicions imaginàries, que no tenen cap concreció real, em dic. La mirada al passat acaba sent enganxosa: no ens ajuda ni a ser en el present. Ni a veure el futur. El que ignora Capdevila és que la seua posició tenyida subtilment de nostàlgia –i un poderós sentit de justícia afegit– és una posició característica d'Europa. Mentre a Nord-Amèrica miren el futur, a Àsia són en el present. Els europeus estem encantats en el passat. Així el que és local connecta vivament amb el que és global. A Europa ens passem la meitat del nostre temps pensant en el passat. És així. Ha estat així. Puc apuntar que aquesta actitud posseeix elements d'immobilitat. De quietud. Així que la mirada al passat, tan europea, tenim el deure de contrastar-la amb l'actitud americana, que sempre imagina el futur. I que, en cert sentit, el crea. Per això ara nosaltres mirem les pantalles dels mòbils. Perquè els americans ho han imaginat i ho han dut a la pràctica. La meua impressió, escrita amb voluntat de servei, és que hem de comprendre la nostra posició i, doncs, començar a pensar d'una altra manera.

PERIODISME.
Josep Maria Planes